

Hæstiréttur Íslands

Ársskýrsla 2004

Hönnun og umbrot: Oddi Hönnun

Prentun: Oddi hf.

Ljósmyndir: Guðmundur Ingólfsson/Ímynd Pappír innsíður: 135 gr. Mediaprint mattur Pappír kápa: 300 gr. Mediaprint mattur

Prentun á innsíðum: 4 litir

Prentun á kápu: 4 litir og glanslakk

L7046

Hæstiréttur Íslands *Ársskýrsla 2004*

Hér gefur að líta ársskýrslu Hæstaréttar Íslands. Í henni er að finna upplýsingar um starfsemi réttarins á árinu 2004.

Í janúar 2005 Þorsteinn A. Jónsson skrifstofustjóri Hæstaréttar Íslands

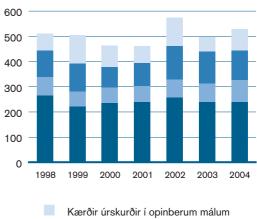
Ný mál árið 2004

Að neðan gefur að líta yfirlit yfir fjölda þeirra mála sem bárust Hæstarétti á árinu 2004. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 1998-2003. Málunum er annars vegar skipt í áfrýjuð mál, sem flutt eru munnlega fyrir réttinum og kærumál, sem eru yfirleitt skriflega flutt. Hins vegar er málunum skipt eftir því hvort um er að ræða einkamál eða opinber mál.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Áfrýjun:							
Einkamál	265	223	235	240	257	240	240
Opinber mál	75	58	63	63	73	74	87
Kærur:							
Einkamál	105	111	81	92	131	127	117
Opinber mál	66	113	84	66	113	56	83
	511	505	463	461	574	497	527

Svo sem sjá má af þessu hefur málum fjölgað nokkuð fyrir Hæstarétti frá fyrra ári.

Ný mál 1998 - 2004

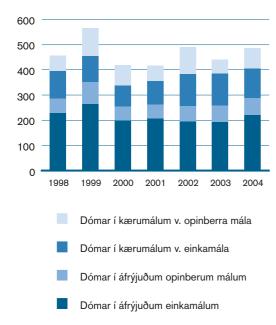
- Kærðir úrskurðir í einkamálum
- Áfrýjaðir dómar í opinberum málum
- Áfrýjaðir dómar í einkamálum

Markús Sigurbjörnsson, forseti Hæstaréttar.

Dómar 1998 - 2004

Dómar á árinu 2004

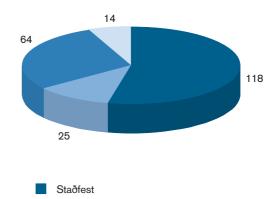
Hér að neðan er að finna yfirlit um fjölda dæmdra mála í Hæstarétti á árinu 2004. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 1998-2003. Er málunum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
4	1990	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Áfrýjun:							
Dómar í							
einkamálum	230	264	200	207	194	193	221
Dómar í opin-							
berum málum	56	88	54	56	62	67	68
Kærur:							
Dómar í							
einkamálum	111	103	84	93	127	125	117
Dómar í opin-							
berum málum	61	111	81	61	106	55	79
	458	566	419	417	489	440	485

Alls var meðferð 485 mála lokið á árinu, sem er fjölgun frá fyrra ári. Af 289 munnlega fluttum málum voru 2 mál flutt fyrir 7 dómurum, 52 mál voru flutt fyrir 5 dómurum en 233 mál voru flutt fyrir 3 dómurum. Dómarar skiluðu sératkvæði 12 sinnum á árinu. Í sératkvæðum sínum skiluðu dómarar 9 sinnum annarri efnislegri niðurstöðu og 3 sinnum annarri niðurstöðu að hluta.

Dómar 1998 - 2004

- Breytt að einhverju leyti
- Breytt að verulegu leyti eða snúið við
- Annað: ómerking, frávísun, niðurfelling.

Skipting dæmdra mála eftir málsúrslitum árinu 2004

Eftirfarandi er skipting dæmdra mála á árinu 2004 eftir málsúrslitum. Er málunum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

Áfrýjun

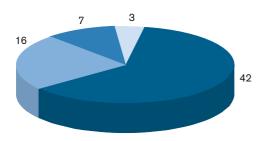
Einkamál

Heildarfjöldi áfrýjaðra einkamála sem dæmd voru á árinu 2004 er 221 mál. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 118 málum. Í 25 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að einhverju leyti og í 64 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Í 14 tilvikum var málum vísað frá, þau felld niður eða héraðsdómur ómerktur.

Porsteinn A. Jónsson, skrifstofustjóri.

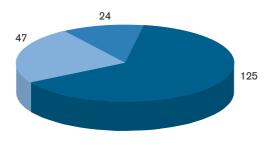
Dómar 1998 - 2004

Staðfest

- Breytt að einhverju leyti
- Breytt að verulegu leyti eða snúið við
- Annað: ómerking, frávísun, niðurfelling.

Dómar 1998 - 2004

- Staðfest
- Breytt að verulegu leyti eða snúið við
- Ómerking eða frávísun frá héraðsdómi eða Hæstarétti

Opinber mál

Alls voru dómar í opinberum áfrýjuðum málum 68 á árinu 2004. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 42 málum. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að einhverju leyti í 16 málum og eru þar með taldar breytingar á refsingum. Í 7 málum til viðbótar var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Í 3 tilvikum var héraðsdómur ómerktur, málum vísað frá eða þau felld niður.

Kærur

Alls voru kveðnir upp dómar í 196 kærumálum á árinu 2004. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 125 málum. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að verulegu leyti eða snúið við í 47 málum og 24 málum var vísað frá héraðsdómi eða Hæstarétti eða meðferð þeirra ómerkt.

Ódæmd mál 31. desember 2004

Áfrýjanir

Eftirfarandi er yfirlit yfir ódæmd mál sem áfrýjað hafði verið til Hæstaréttar fyrir 31. desember 2004. Til samanburðar eru tölur frá 2003.

Ódæmd mál 31. desember	2003	2004	
Áfrýjun			
Einkamál:			
Alls ódæmd	124 mál	86 mál	
Par af:			
Frestað til flutnings	72 mál	51 mál	
Frestað til þingfestingar			
eða greinargerðar	52 mál	35 mál	
Opinber mál:			
Alls ódæmd	24 mál	43 mál	
Par af:			
Tilbúin til flutnings	13 mál	17 mál	
Ágrip ekki komið	11 mál	26 mál	

Fjöldi ódæmdra mála í árslok hefur fækkað verulega frá fyrra ári.

Kærur

Eftirfarandi er yfirlit yfir ódæmd kærumál sem skotið hafði verið til Hæstaréttar fyrir 31. desember 2004. Til samanburðar eru tölur frá 2003.

Ódæmd mál 31. desember	2003	2004
Kærur:		
Alls ódæmd	11 mál	9 mál

Selma Antonsdóttir og Kristín Ísleifsdóttir, ritarar.

Áfrýjunarleyfi

Heimildir til áfrýjunar mála til Hæstaréttar er að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVIII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Almennt er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. Eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir (á árinu 2004 var miðað við mál sem vörðuðu fjárkröfur eða sektir lægri en 420.000 krónur) sem sæta takmörkunum að þessu leyti. Getur Hæstiréttur þó heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum fullnægðum. Eftirfarandi er yfirlit yfir afgreiðslur beiðna um áfrýjunarleyfi. Til samanburðar eru tölur frá árunum 1999-2003.

Ár	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Fjöldi beiðna	63	50	68	53	46	55
-						
Samþykkt Hafnað	24 34	17 26	25 33	25 28	22 22	25 28
Afturkallað/óafgrei		7	10	0	2	2

Endurupptaka mála

Niðurstöður héraðsdóma sem ekki hefur verið áfrýjað og mála sem dæmd hafa verið í Hæstarétti verða því aðeins endurskoðaðar, að Hæstiréttur ákveði að málið skuli endurupptekið og tekið til meðferðar að nýju. Heimildum til endurupptöku mála er almennt skorinn nokkuð þröngur stakkur og er þær að finna í XXII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála og XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Á árinu 2004 bárust Hæstarétti alls 3 beiðnir um endurupptöku óáfrýjaðra héraðsdóma og hæstaréttardóma. Frá fyrra ári voru 6 óafgreiddar beiðnir. Til afgreiðslu voru því 9 beiðnir. Af þessum beiðnum var 1 samþykkt og 8 hafnað. Engin beiðni beið afgreiðslu um áramót.

Dómarar

Frá stofnun Hæstaréttar hafa 41 menn verið skipaðir í embætti hæstaréttardómara. Þar af voru 18 dómarar skipaðir í embætti á árunum 1980-2001, 10 dómarar á árunum 1960-1980, en einungis hlutu 11 dómarar skipun á þeim 40 árum sem liðu frá stofnun réttarins árið 1920 til ársins 1960. Helgast þessi fjölgun á skipunum hæstaréttardómara meðal annars af því að reglur um fjölda hæstaréttardómara hafa breyst í gegnum tíðina. Þegar Hæstiréttur Íslands var stofnaður skyldi dómstjóri og fjórir meðdómendur skipa dóminn. Mátti þá eigi setja dóm með færri dómendum en fimm. Dómurum við Hæstarétt var fækkað í þrjá með lögum nr. 37/1924. Með lögum nr. 111/1935 var dómurum aftur fjölgað í fimm, en þeir skyldu þó aðeins vera þrír, þangað til fé yrði veitt í fjárlögum til fjölgunar dómurum. Komst það til framkvæmda 1945. Dómurum var fjölgað með lögum nr. 42/1973 í sex, en fimm dómarar skyldu þá skipa dóm. Pó var heimilt að þrír dómarar dæmdu í málum við tiltekin skilyrði. Með lögum nr. 24/1979 var dómurum fjölgað í sjö og enn var dómurum fjölgað í átta, með lögum nr. 67/1982. Með lögum nr. 39/1994 var dómurum síðan fjölgað í níu.

Á árinu 2004 höfðu eftirtaldir dómarar fasta skipun í embætti hæstaréttardómara:

Árni Kolbeinsson hæstaréttardómari Garðar Gíslason hæstaréttardómari Guðrún Erlendsdóttir hæstaréttardómari Gunnlaugur Claessen hæstaréttardómari Hrafn Bragason hæstaréttardómari Ingibjörg Benediktsdóttir hæstaréttardómari Jón Steinar Gunnlaugsson hæstaréttardómari (frá 15. október 2004) Markús Sigurbjörnsson hæstaréttardómari Ólafur Börkur Þorvaldsson hæstaréttardómari Pétur Kr. Hafstein hæstaréttardómari (til 30. september 2004)

Á árinu 2004 var Markús Sigurbjörnsson forseti Hæstaréttar, en Gunnlaugur Claessen varaforseti réttarins.

Annað starfsfólk Hæstaréttar

Á árinu 2004 störfuðu alls 14 aðrir starfsmenn hjá Hæstarétti Íslands.

Arnar Þór Jónsson aðstoðarmaður hæstaréttardómara (til 31. október 2004)

Berglind Ósk Agnarsdóttir ræstingarmaður (til 12. ágúst 2004)

Gizur Bergsteinsson aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 1. september 2004)

Grétar Sæmundsson dómvörður

Halldór Björnsson aðstoðarmaður hæstaréttardómara (til 3. júní 2004)

Jakobína Sveinsdóttir bókasafnsfræðingur

Jóna Björk Helgadóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 1. maí 2004)

Kristín Benediktsdóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara

Kristín Guðmundsdóttir ritari

Kristín Ísleifsdóttir ritari

Selma Antonsdóttir ritari

Sigvaldi Guðmundsson dómvörður

Símon Sigvaldason skrifstofustjóri

(til 31. janúar 2004)

Porsteinn A. Jónsson skrifstofustjóri

(frá 1. apríl 2004)

Varadómarar

Eftirtaldir varadómarar voru kallaðir til starfa á árinu 2004:

Haraldur Henrysson fyrrverandi hæstaréttardómari Helgi I. Jónsson dómstjóri Jónatan Þórmundsson prófessor Viðar Már Matthíasson prófessor Þorgeir Ingi Njálsson héraðsdómari

Jóna Björk Helgadóttir og Kristín Benediktsdóttir, aðstoðarmenn hæstaréttadómara.

Dómasafn Hæstaréttar

Samkvæmt 2. mgr. 11. gr. laga nr. 15/1998 um dómstóla skulu dómar Hæstaréttar gefnir út, en um tilhögun útgáfunnar fer eftir ákvörðun Hæstaréttar að fengnu samþykki dómsmálaráðherra. Dómasafn Hæstaréttar hefur verið gefið út á prenti frá því rétturinn tók til starfa árið 1920. Eins og fram hefur komið eru dómar Hæstaréttar einnig birtir á vefsíðu réttarins. Hefur sú tilhögun orðið til þess að föstum áskrifendum hefur hins prentaða dómasafns hefur fækkað og eru þeir nú rétt um 150 talsins.

Heimasíða Hæstaréttar

Dómar Hæstaréttar hafa verið aðgengilegir almenningi á heimasíðu réttarins frá janúar 1999. Í upphafi árs 2004 voru gerðar breytingar á heimasíðunni með það að markmiði að auðvelda og einfalda aðgengið enn frekar. Var það einkum gert með því að bæta leitarvélina á síðunni auk þess að gera dagskrá réttarins og nýja dóma aðgengilega á forsíðu hennar. Útliti síðunnar var af þessu tilefni breytt en haldið í sömu efnisþætti og verið höfðu. Sem fyrr eru ýmis konar upplýsingar sem varða starfsemi réttarins að finna á síðunni. Þá prýða síðuna fjöldi ljósmynda af dómhúsinu.

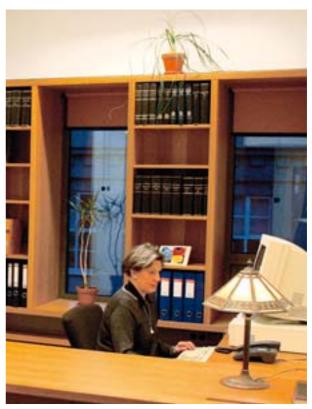
Bæklingur Hæstaréttar

Gefinn er út á vegum Hæstaréttar litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og dómhús við Arnarhól kynnt. Bæklingurinn er gefinn út á íslensku og ensku og er fáanlegur endurgjaldslaust á skrifstofu Hæstaréttar.

Ársskýrsla Hæstaréttar

Á vegum Hæstaréttar hafa frá árinu 1999 verið gefnar út ársskýrslur, en þar er að finna upplýsingar um starfsemi réttarins fyrir hvert ár.

Kristín Guðmundsdóttir, ritari.

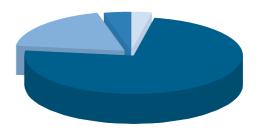

Aukatekjur Hæstaréttar

Á grundvelli laga nr. 88/1991 um aukatekjur ríkissjóðs innheimtir Hæstaréttur aukatekjur fyrir ríkissjóð. Er skipting tekna ársins 2004 þessi:

Samtals	4.116.850
Útgáfa áfrýjunarleyfa	126.500
Endurrit	164.850
Þingfestingar mála	780.500
Útgáfa áfrýjunarstefna	3.045.000

Aukatekjur Hæstaréttar

- Útgáfa áfrýjunarleyfa
- Pingfestingar mála
- Endurrit
- Útgáfa áfrýjunarstefna

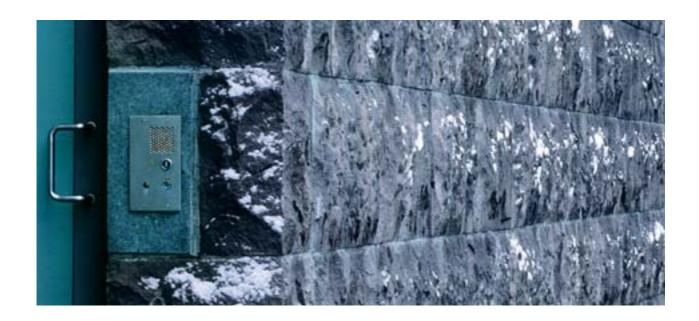

Prófmál

Samkvæmt lögum nr. 77/1998, um lögmenn, sbr. lög nr. 93/2004, skal sá sem öðlast vill réttindi til að vera hæstaréttarlögmaður m.a. sýna fram á það með prófraun, sem fellst í munnlegum flutningi fjögurra mála, sem flutt eru í Hæstarétti fyrir fimm eða sjö dómurum, þar af a.m.k. tveggja einkamála að hann sé hæfur til að öðlast réttindin. Þetta fyrirkomulag öðlaðist gildi 1. nóvember 2004. Á árinu 2004 flutti 1 prófmaður prófmál samkvæmt þessu nýja fyrirkomulagi.

Fyrir þennan tíma gilti það að lögmönnum bar að beina umsókn um að þreyta prófraun til öflunar málflutningsréttinda til sérstakrar prófnefndar. Þær reglur gilda fram til 1. desember 2005 fyrir þá sem hafa við gildistöku laga nr. 93/2004 fengið viðurkenningu prófnefndar á prófmáli. Um fimm einstaklinga er hér að ræða.

Á árinu 2004 fluttu 15 prófmenn samtals 20 prófraunir og alls luku 11 héraðsdómslögmenn prófraun fyrir Hæstarétti.

Tilnefningar

Á hverju ári tilnefnir Hæstiréttur Íslands í stjórnir, ráð og nefndir á grundvelli laga. Eftirfarandi er yfirlit yfir tilnefningar og skipanir réttarins á árinu 2004.

2. apríl 2004

Kærunefnd jafnréttismála

Ragna Árnadóttir skrifstofustjóri, varaformaður

Kærunefnd barnaverndarmála

Ingveldur Einarsdóttir héraðsdómari, formaður

14. maí 2004

Yfirfasteignamatsnefnd skv. lögum nr. 77/1998

Andrés Svanbjörnsson verkfræðingur Björn Þorri Viktorsson héraðsdómslögmaður Brynjólfur Sigurðsson viðskipafræðingur Guðný Björnsdóttir héraðsdómslögmaður Guðmundur Magnússon prófessor Pálmi R. Pálmason verkfræðingur Pétur Stefánsson verkfræðingur Steinunn M. Lárusdóttir héraðsdómslögmaður Þorgeir Ingi Njálsson héraðsdómari Þorsteinn Einarsson hæstaréttarlögmaður

2. júní 2004

Nefnd um eftirlaun forseta Íslands, ráðherra, alþingismanna og hæstaréttardómara

Gestur Jónsson hrl.

24. júní 2004

Kærunefnd jafnréttismála

Formaður:

Andri Árnason hrl.

Varamaður:

Björn L. Bergsson hrl.

30. júlí 2004

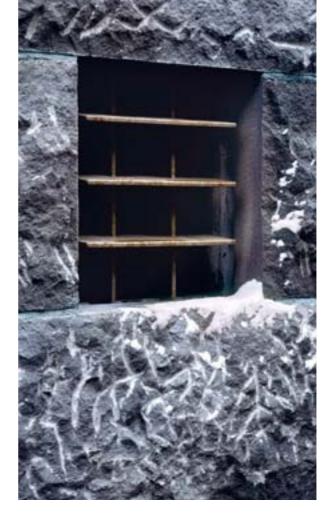
Prófnefnd skv. 3. gr. laga um sölu fasteigna, fyrirtækja og skipa nr. 99/2004

Nefndarmaður:

Símon Sigvaldason héraðsdómari

Varamaður:

Skúli Magnússon héraðsdómari

2. september 2004

Útvarpsréttarnefnd

Aðalmenn:

Ásdís Rafnar hrl.

Vilhjálmur H. Vilhjálmsson hrl.

Varamenn:

Jakob R. Möller hrl.

Þorgerður Erlendsdóttir héraðsdómari

Stjórn Persónuverndar

Aðalmaður:

Haraldur Briem læknir

Varamaður:

Vilhelmína Haraldsdóttir læknir

10. september 2004

Úrskurðarnefnd lögmanna

Aðalmaður:

Gestur Jónsson hrl.

Varamaður:

Ásgeir Thoroddsen hrl.

14. október 2004

Úrskurðarnefnd um ágreining um ákvarðanir stjórnar Viðlagatryggingar Íslands

Viðar Már Matthíasson prófessor

19. október 2004

Félagsdómur til þriggja ára

Aðalmenn:

Eggert Óskarsson héraðsdómari, forseti Félagsdóms Gylfi Knudsen lögfræðingur

Varamenn:

Helgi I. Jónsson dómstjóri, varaforseti Félagsdóms Hjördís Hákonardóttir dómstjóri

Tilnefningar til ráðherra:

Erla Jónsdóttir lögfræðingur Greta Baldursdóttir héraðsdómari Kristjana Jónsdóttir héraðsdómari

15. desember 2004

Nefnd sem er Hagstofunni til ráðgjafar um gerð vísitölu neysluverðs og fylgjast með reglubundnum útreikningi hennar

Sigurður Ármann Snævar borgarhagfræðingur

Almennar upplýsingar

Samkvæmt 10. gr. dansk-íslensku sambandslaganna nr. 39/1918 skyldi Hæstiréttur Danmerkur hafa á hendi æðsta dómsvald í íslenskum málum, þar til Ísland kynni að ákveða að stofna æðsta dómstól í landinu sjálfu. Þessi heimild var notuð umsvifalaust og var Hæstiréttur Íslands stofnaður með lögum nr. 22/1919 um hæstarétt. Samhliða því að dómsvald Hæstaréttar Danmerkur var afnumið var Landsyfirrétturinn, sem settur hafði verið á stofn árið 1800, lagður niður og hafa dómstigin í landinu síðan verið tvö. Hæstiréttur Íslands tók til starfa 16. febrúar 1920.

Um Hæstarétt er nú kveðið á í lögum nr. 15/1998 um dómstóla. Samkvæmt 1. gr. laganna er Hæstiréttur Íslands æðsti dómstóll ríkisins. Hann er áfrýjunardómstóll og hefur aðsetur í Reykjavík. Heimilt er þó að halda dómþing annars staðar sé til þess sérstök ástæða. Þar sem Hæstiréttur er áfrýjunar- eða málskotsdómstóll felast verkefni hans einkum í því að endurskoða dómsathafnir héraðsdómstólanna, sem eru alls átta talsins. Aðrir dómstólar eru Félagsdómur og Landsdómur og verður úrlausnum þeirra yfirleitt ekki skotið til Hæstaréttar.

Málum verður skotið til Hæstaréttar með tvenns konar hætti: Annars vegar með áfrýjun dóms, hins vegar með kæru. Með áfrýjun er átt við það, að lokaúrlausn héraðsdóms í formi dóms sé skotið til Hæstaréttar til endurskoðunar. Til þess að dómi verði áfrýjað þarf að vera fyrir hendi heimild til þess í lögum og er áfrýjunarheimildirnar að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVIII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Í lögunum eru áfrýjunarheimildirnar skilgreindar neikvætt á þá leið, að almennt er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. Eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir sem sæta takmörkunum að þessu leyti, en Hæstiréttur getur þó einnig heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum fullnægðum.

Með kæru er almennt átt við það, að úrlausn héraðsdómstóls, sem ekki bindur endi á mál að efni til og yfirleitt er í formi úrskurðar eða ákvörðunar, sé skotið til Hæstaréttar. Hér má til dæmis nefna úrskurði héraðsdómara um hvort hann víki sæti í máli og úrskurði um gæsluvarðhald. Í sumum tilvikum verður þó endanlegum úrlausnum héraðsdómstóla skotið til Hæstaréttar með kæru, en ekki með áfrýjun, einkum úrlausnum sem varða gildi svokallaðra fullnustugerða sýslumanna, t.d. aðfarargerða og nauðungarsölu. Heimildir til kæru er einkum að finna í XXIV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála, en einnig í ýmsum sérlögum, t.d. lögum nr. 90/1989 um aðför og lögum nr. 90/1991 um nauðungarsölu.

Áfrýjuð mál eru almennt flutt munnlega fyrir Hæstarétti. Eftir ákvörðun forseta Hæstaréttar taka þrír eða fimm dómarar við Hæstarétt þátt í meðferð máls fyrir dómi. Í sérstaklega mikilvægum málum getur forseti þó ákveðið að sjö dómarar skipi dóm. Meðferð kærumála er mjög frábrugðin meðferð áfrýjaðra mála. Felast frávikin aðallega í því að málsmeðferð er skrifleg og gengur mun skjótar fyrir sig en ella.

Dómar Hæstaréttar eru endanlegir og verður þeim ekki skotið til neins annars dómstóls. Mál sem dæmt hefur verið í Hæstarétti verður því aðeins endurskoðað, að Hæstiréttur ákveði að málið skuli endurupptekið og tekið til meðferðar að nýju. Heimildum til endurupptöku mála er almennt skorinn nokkuð þröngur stakkur og er þær að finna í XXII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála og XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Nánari upplýsingar um sögu Hæstaréttar, starfsemi, starfsfólk og dómhús réttarins má finna á heimasíðu réttarins. Þá hefur verið gefinn út á vegum réttarins litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og húsakostur kynntur.

Hæstiréttur Íslands

Dómhúsinu við Arnarhól

150 Reykjavík

Sími: 510 3030, fax: 562 3995

heimasíða: www.haestirettur.is